

kritiska eu-fakta

utges av Folkrörelsen Nej till EU | nr 80 | april 2003 | pris 20 kr

KRITISKA EU-FAKTA

Nummer 80 April 2003

Kritiska EU-fakta ges ut av

Folkrörelsen Nej till EU

Ansvarig utgivare: Eva-Britt Svensson

Redaktör: Gösta Torstensson

Redaktionsutskott:

Thomaz Erixon, Jan-Erik Gustafsson,

Eva-Britt Svensson, Gösta Torstensson

Redaktionens adress:

Kritiska EU-fakta, c/o Torstensson

Rondovägen 312, 142 41 Skogås

tel: 08-7714379

e-post: gosta.torstensson@telia.com

Adressändring & prenumeration:

Kritiska EU-fakta

Heurlins Plats 11

413 01 Göteborg

tel: 031-7010177

fax: 031-131603

FOLKRÖRELSEN NEJ TILL EU

Rikskansli & materialkontor:

Heurlins Plats 11,

413 01 Göteborg

tel: 031-7010177

fax: 031-131603

e-post: fneu@algonet.sewebbadress: www.nejtilleu.se

Prenumeration:

Fyra nummer 100 kr

medlemskap inkl. prenumeration 200 kr

(arbetslösa, pensionärer och

studerande 150 kr, familjer 300 kr)

Postgiro 433 02 07-4

Nästa nummer

utkommer 1 maj 2003

Manusstopp 15 april 2003

Tryck: Litorapid Media

Göteborg 2003

Världen behöver inga supermakter

Den enda supermakten – USA – har just startat krig för att tillvarata sina intressen i Mellersta Östern. Människor över hela världen protesterar mot att en nation med en enorm krigsmakt anfäller ett förhållandevis litet land och bryter mot folkrätten och Förenta

Nationerna.

Är det en sådan här världsordning vi vill ha? Det vill säga att en supermakt ska kunna agera utan hänsyn till det internationella samfundet.

Nu höjs röster för att världen behöver ytterligare en stark makt – en andra supermakt, som kan stå upp mot USA. Europeiska Unionen har den ambitionen. Den blev tydlig efter Iraks

ockupation av Kuwait 1990. USA sände snabbt militära förband till Mellersta Östern, medan Europa stod handfallen.

Då utformades grunden för unionen i form av Maastrichtfördraget som antogs 1991. EU skulle ha en gemensam utrikes- och säkerhetspolitik (GUSP) samt en militär dimension för att kunna tillvarata unionens intressen i världen. I fördraget utformades även den ekonomiska och monetära unionen (EMU).

Sedan dess har valutaunionen trätt i kraft med 12 medlemmar. EU har beslutat att skapa en militär insatsstyrka som ska kunna mobiliseras inom två månader med 60.000 man.

Idag diskuteras EU:s framtid och då framstår åter EMU och GUSP, som de viktigaste politiska områdena att utveckla och förstärka. Målet är att kunna agera på den internationella arenan i likhet med USA.

I den svenska debatten förs fram att vi bör gå

med i EMU för att bidra till ett enat och fördjupat Europa. Den nuvarande situationen har visat på hur oenigt EU är. Frankrike och Tyskland är emot USA:s krig mot Irak medan Storbritannien, Spanien och Italien är för.

Denna splittrade bild skulle alltså tala för att stärka "euroområdet", det vill säga skapandet av en ny supermakt. Mycket tydligare kan det inte sägas. Valutaunionen är en del i byggandet av en europeisk superstat. Frågan är vilket eller vilka länder som kommer att dominera utrikes- och säkerhetspolitiken? Inte blir det Sverige i alla fall.

Den svenska regeringen har länge tigit om sin hållning och bara hänvisat till FN. I och med den folkliga opinionen mot USA:s krigsplaner, så satte Göran Persson ner foten. Nu var man på Frankrike och Tysklands sida. Var hamnar Persson nästa gång?

Splittring inom EU finns både inom EMU och GUSP. Skillnaden mellan länderna som ingår i "euroområdet" har ökat. Stora stater såsom Tyskland och Frankrike har väldiga ekonomiska problem och klarar inte de ekonomiska (och politiska) krav som EMU ställer. Samtidigt har Irland en överhettad ekonomi.

Inom det säkerhetspolitiska området är EU än mer splittrat. Hur ska man kunna bygga en supermakt under dessa förhållanden?

Slutsatsen av allt detta är att världen inte behöver någon ny supermakt. Världen behöver självständiga stater, som respekterar andra stater oavsett storlek. Världen behöver ett starkt FN som verkar för fred.

Ingela Mårtensson
är ordförande i
Folkrörelsen Nej till EU

Ingela Mårtensson

Alkoholreklam, nej tack!

”Vad är det egentligen som händer i Sverige? Efter att ha legat långt ner på ”suparligan” i Europa närmar vi oss toppen med stormsteg. Ingen verkar vilja stoppa flödet. Det EU som skulle kunna samarbeta mot alkohol och droger gör istället allt för att öka drickandet genom sänkt skatt, ökade införselkvoter och nu fritt fram för alkoholreklam i tidningarna. Men spriten behöver inte större plats i samhället. Så marknadsföring är lika otidsenlig som tobaksannonser. Alla förlorar på att drickandet ökar. Demokrati förutsätter aktiva och välinformerade medborgare, vilket i sin tur kräver att man är någorlunda klar i knoppen.”

LIV BERGSTRÖM, chefredaktör för Kommunalarbetaren (nr 4 2003)

Representativ Eurokrati

Riksdagen i eufori glömmer all demokrati. Rösterna som Sverige gav slipper EU höra av. Men med valen kan vi stå för beslut vi tvingas på.

REINO GÖRANSSON, Göteborg

Håll käften om framtiden!

Inför höstens EMU-omröstning fokuserar ja-sidan på ekonomiska snarare än på de politiska konsekvenserna av att ansluta sig till en valutaunion.

Men att sopa de politiska konsekvenserna kan bli svårare gjort än sagt. Inom unionen pågår nämligen ett så kallat framtidskonvent som till sommaren ska presentera ett förslag till konstitution för EU. En EU-grundlag vore ett kvalitativt språng i unionens oavbrutet stegvisa utveckling från ett samarbete mellan självständiga nationalstater till en överstatlig och centralstyrd supermakt.

Meningen är att medlemsländerna ska börja förhandla om framtidskonventets konstitutionsförslag efter sommaren. Det gillar inte regeringen Persson. Risker finns att folket börjar inse att folkomröstningen handlar om mer än att byta valuta.

Därför har regeringen bett sina kollegor i andra medlemsländer att hålla käften om saken till efter 14 september, så att inte den svenska valdebatten ”distraheras”, för att använda Sven-Olof Peterssons, den svenske EU-ambassadörens, ord.

Ja eller nej till arbetslöshet

”Gudmund Larsson oroar sig för vad svenska LO-delegerade ska säga till sina kollegor i den Europeiska fackliga samorganisationen, en av de svagare lobbygrupperna i Bryssel, om LO inte tar ställning för ett Ja i EMU-vallet. Varför inte säga som det är:

En klar majoritet av medlemmarna säger Nej till EMU!

Men vad ska LO efteråt säga till sina medlemmar om man uppmanar dem att rösta Ja till EMU? Går Sverige in i EMU kommer besluten som styr arbetslösheten att tas i sammanträdesrum i Frankfurt, där medlemmarnas intressen är förbjudna att framföras. LO-medlemmarna kommer att – för gott – sitta fast i arbetslöshetens björnsax. [...] EMU-vallet i september handlar om Ja eller Nej till permanent hög arbetslöshet.”

WALTER KORPI, professor LO-tidningen (28 februari 2003)

Svensk export

Tysklands förbundskansler Gerhard Schröder föreslår hårdare villkor för arbetslösa med sänkt och förkortad ersättning för att få landet på fötter. Det märks att hans regeringstjänstemän har varit i Sverige för att studera krispolitik.

Ingen ångervecka

EMU handlar om att byta från krona till euro. EMU banar väg för en europeisk superstat och sätter tvångströja på vår ekonomi. Jobben, välfärden, demokratin och jämställdheten äventyras för att säkra stormaktsdrömmen för den europeiska eliten. Full sysselsättning, allas rätt till arbete, borde istället vara det viktigaste målet för politiken. Det är det inte i EMU.

Den gemensamma valutan har ett allt för högt pris. Det är låglönlade, kvinnor i den offentliga sektorn och arbetslösa som riskerar mest. Därför ska Sverige stå fritt från EMU. Vi måste ställa oss frågan: Varför ska vi chansa och gå med i detta skakiga projekt när vi klarar oss bättre om vi står fria från EMU. Det finns ingen ångervecka om vi går med i EMU, ingen väg tillbaka.

JENNY ANDERSSON Linköping

www.robertyberg.nu

Rösta Nej till EMU – säger Stig Malm

EMU ÄR ETT PROJEKT som ger hög arbetslöshet och lagstadgad nyliberalism. Det menar förre LO-ordföranden Stig Malm.

– Det finns idag 350.000-400.000 arbetslösa i Sverige. Det är en katastrof. Arbetslösheten måste ner, säger Stig Malm.

– Idag anges arbetslösheten i procent. Syftet med procenträkningen är att arbetslösheten ska vara jämförbar med inflationen, men folk av kött och blod kan inte räknas i procent.

Stig Malm förklarar att han röstade ja till EU i förra folkomröstningen bara av det enda skälet att han tog på stort allvar Lars Ramqvists och andra storföretagsledares hot om att flytta ut verksamheter och produktion från Sverige vid ett nej. Men idag är han en kraftfull motståndare både till EU och EMU.

Stig Malm framhåller att EU följer den nyliberale ekonomen Milton Friedmans idéer. Dessa innebär främst ingen eller liten inflation, balans i de offentliga finanserna för att kunna skära i den offentliga sektorn samt att

sätta fackföreningsrörelsen på plats. Därtill säger Friedman ingenting om arbetslösheten. Den är en restpost.

Och denna EMU-politik har redan tillämpats. I England fick fackföreningsrörelsen ta stryk och de stora utförsäljningarna sattes igång. I Pinochets Chile har det nyliberala experimentet tillämpats brutalt. Där gick det inte heller. Nu driver EU och EMU dessa idéer.

IDAG I SVERIGE säger etablissemangen att vi måste bekämpa inflationen, sätta budget- och utgiftstak samtidigt som vi utan diskussion accepterar en arbetslöshet på 4-5 procent.

På Stig Malms tid som LO-ordförande hade en arbetslöshet på 1-2 procent betraktats som en oerhört hög siffra. Vem tror att Sverige skall kunna sänka dagens arbetslöshetssiffror när EMU-länderna uppvisar en arbetslöshet på 9-12 procent eller mer?

Stig Malm framhåller att med EMU flyttas bestämmanderät-

BILD: LARS-ERIK HAKANSSON

ten över ränta och valuta till ett antal för politiker opåverkbara och oavsättliga bankdirektörer i centralbanken i Frankfurt, som slaviskt tillämpar Friedmans grundteser.

MED EMU HOTAS den nationella skatte- och socialpolitiken. Sådana diskussioner förs redan nu i EU-kommissionen och EU-konventet påpekar Malm.

– Att standardisera ekonomierna i EU:s alla länder kommer att drabba arbetarna med hög arbetslöshet, eftersom det bara är med variation i arbetslösheten

som länderna kan reglera ekonomin. Med EMU ska Europa gå i takt ekonomiskt, men dessa länder har aldrig gått i takt.

EMU kommer att tvinga fram en arbetsmarknad där arbetarna lättare kan göras arbetslösa och bli mer rörliga i kapitalets intresse. Många av de arbetsmarknadslagar som svenska arbetare kämpat sig till under många år kommer att avvecklas.

– Medlemskap i EMU, säger Stig Malm, innebär stor arbetslöshet och är en katastrof för arbetarna. Rösta Nej till EMU!

JAN-ERIK GUSTAFSSON

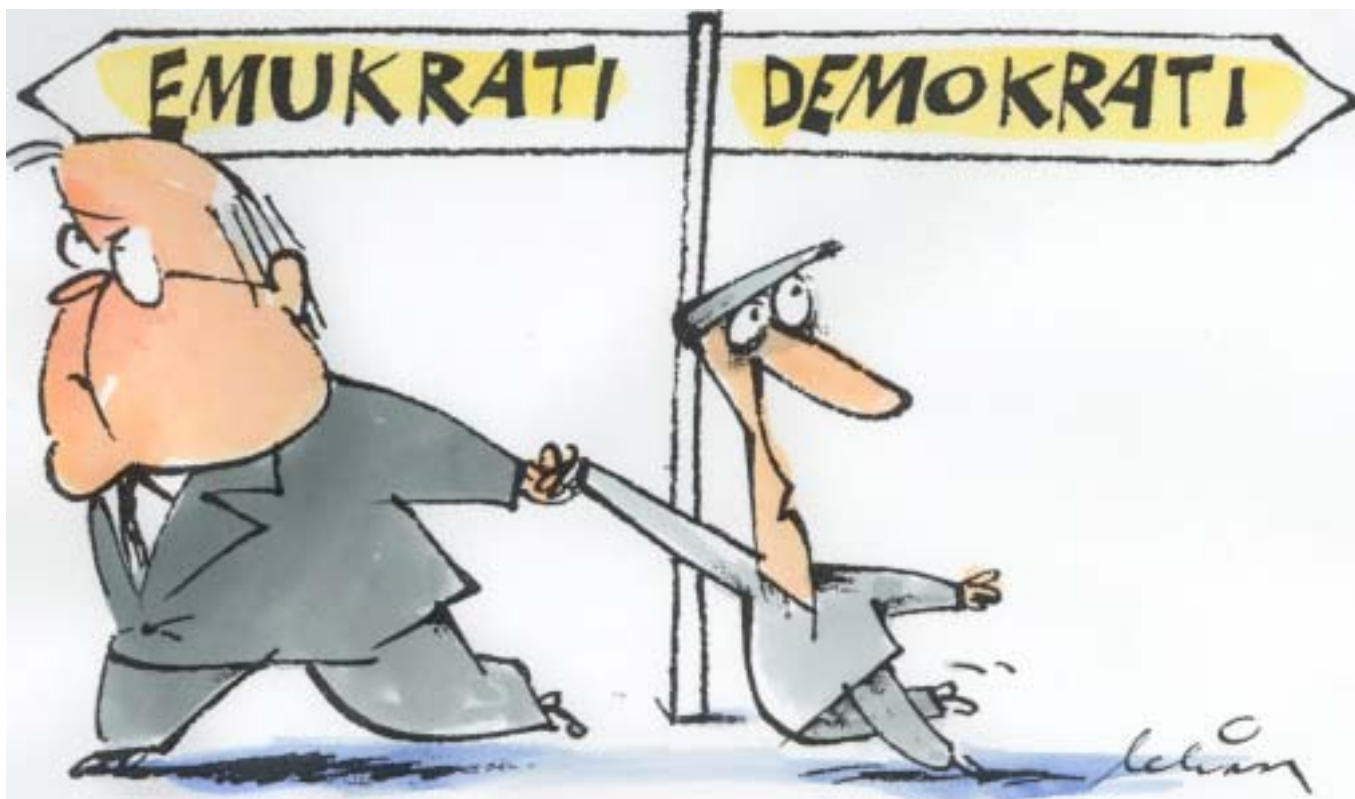

BILD: LARS-ERIK HAKANSSON

Rune Andersson tar strid mot Svenskt Näringsliv

INDUSTRIMANNEN Rune Andersson är gärna affischnamn för nej-sidan när slaget om euron avgörs i höstens folkomröstning. Trots att Svenskt Näringsliv står på andra sidan.

– Det fungerar inte med en gemensam valuta om övrig politik är olika. Det har vi fått se exempel på i de nuvarande EMU-länderna, säger Rune Andersson.

– Jag är också övertygad om att en fri valuta är effektivare för att politikerna ska sköta den offentliga ekonomin. Marknaden är den bästa övervakaren av politikerna, och det trycket förloras om vi går med i EMU.

Rune Andersson ser med glädje på hur den svenska opinionen vänt från tidigare övervikt för ett euroinförande till ett nej till euron. I Demoskops senaste mätning hade nej-sidan 42 procent och ja-sidan 36 procent av de tillfrågade.

RUNE ANDERSSON ÄR samtidigt klar över att det återstår flera viktiga slag som måste utkämpas, bland annat mot regeringen och

hans "egen" organisation Svenskt Näringsliv.

– Etablissemangen kommer att elda på kraftigt i slutet för att vända opinionen. Det blir säkerligen jämnt men jag tror ändå på seger för nej-sidan. Inte minst för att tidpunkten är bra för nej-sidan, med dålig utveckling för många EMU-länder, säger han till Dagens Industri.

SVENSKT NÄRINGSLIVS kampanj för ett ja imponerar inte på Rune Andersson.

– De bestämde sig för ett ja för många år sedan. Men jag ser nästan bara tjänstemän och inga aktiva företagare som är jobbar för euron.

Rune Andersson, som är ordförande i Electrolux, är bara ett av flera tunga namn från näringslivet som motsätter sig ett euroinförande. Ratos vd Arne Karlsson och styrelseprofessen Sven Hagströmer, Dag Tigerschiöld och Per-Olof Eriksson är andra framträdande euromotståndare.

EVA-BRITT SVENSSON

Flexibilitet ska stärka EU:s ekonomi

BORT MED ONÖDIGA regleringar och fram för flexibilitet för både arbetskraft, företag och kapital. Det är vägen till framgång för EU-länderna och för EMU, enligt Storbritanniens finansminister, socialdemokraten Gordon Brown, som ser USA som förebild.

Europa måste lära av USA om man ska nå full sysselsättning, enligt Gordon Brown. USA:s erfarenhet som en stor monetär union visar hur viktigt det är med flexibilitet.

De länder som infört euron kan inte längre ändra sina egna räntor eller växelkurser. Det innebär att flexibilitet blir ännu viktigare.

För att öka produktiviteten

och minska arbetslösheten måste människor få hjälp att omskola sig, att byta arbete och att flytta.

I dag är den geografiska rörligheten mycket mindre i Europa än i USA. Långtidsarbetslösheten är endast 6 procent i USA medan 27 procent av de arbetslösa i Storbritannien och 66 procent i Italien varit utan jobb i mer än ett år.

FLEXIBLA ARBETSTIDER ska uppmuntras, enligt Gordon Brown. Han är motståndare till att vad han kallar oflexibla hinder införs i exempelvis det europeiska arbetstidsdirektivet, i stället ska onödiga regler och restriktioner bort.

EVA-BRITT SVENSSON

NYHETER I KORTHET

Allt fler tyskar utan arbete

Arbetslösheten i Tyskland fortsätter att öka. I februari var 11,3 procent, eller över 4,7 miljoner, utan arbete. Det är 67.000 fler än månaden tidigare. Bara tre gånger sedan 1949 har arbetslösheten varit högre i Tyskland.

Efter krav från EU har förbundskansler Gerhard Schröder lagt fram ett paket med åtgärder som uppges syfta till att hjälpa landets krisdrabbade ekonomi på fötter igen. Reformpaketet innehåller omfattande nedskärningar i välfärden och marknadsliberala reformer av arbetsmarknaden.

ECB sänkte räntan

Europeiska centralbanken, ECB, sänkte den 6 mars styrrentan. Men sänkningen var mindre än väntat. ECB-chefen försvarade beslutet att sänka räntan med bara 25 räntepunkter (0,25 procentenheter). Många analytiker hoppades på 50 punkter.

Avgörande för räntebeslutet var den försämrade ekonomin.

”Utsikterna för ekonomisk tillväxt i euroområdet för 2003 har försvagats jämfört med tidigare förväntningar. Det beror främst på säkerhetspolitiska spänningar och det höjda oljepriset”, säger Wim Duisenberg.

Starkare krona oavsett EMU

Kronan kommer att bli allt starkare och tål ett nej till EMU. Det spår SEB Merchant Banking.

Kronan kommer i juni att handlas till 8,80 mot euron och 8,20 mot dollarn. Den bedömningen gör SEB i sin kvartalsvisa rapport "Kronsyn". Huvudargumenten för en starkare krona är gynnsamma kommersiella kapitalflöden, starka ekonomiska fundamenta, svag dollar och euro och en

vidgad korträntedifferens.

EMU-faktorn tonas ned i analysen. "Konsekvenserna för kronan vid ett nej är dock marginella, eftersom beslutet tas ur en svensk styrkeposition", skriver SEB.

Villkor för EMU-valet fastställda

Frågan är fel och fördelningen av kampanjpengar gynnat ja-sidan, hävdade företrädare för vänstern, miljöpartiet och centern när riksdagen spikade förutsättningarna för folkomröstningen om EMU.

I stället för "Anser du att Sverige ska införa euron som valuta?" ville nej-partierna lägga till skrivningar om att ldet handlar om att lämna över beslutanderätt över penningpolitiken till Europeiska centralbanken (ECB) i Frankfurt.

Men ja-partiernas förslag segrade i omröstningen med 270 röster mot 40 och fyra nedlagda mot den reservation som v och mp lämnat.

Oenighet inom EU oroar Lund

Ökade motsättningar mellan små och stora EU-länder oroar EMU-minister Gunnar Lund.

– När ekonomin kärvar för större länder passar det plötsligt att föra en diskussion om att stabilitetspaktens regler ska anpassas, säger han. Vi vill hålla på en strikt tillämpning.

– Det råder nästan konfrontativa stämningar, och detta är något nytt och illavarslande.

Köpta kändisar

Hur fungerar konceptet "kändisar för EMU", frågade sig Expressen, skrev en artikel och bad ett antal kända personer sätta sina namn under.

Någon ville inte ens läsa texten, ingen kontrollerade av-sändaren, men alla ville ha betalt.

LO viker sig i frågan om buffertfonder

Socialdemokraterna och LO är nära en överenskommelse om hur finanspolitiken ska stärkas om Sverige går över till euro.

Klart är att överskottsmalet för de offentliga finanserna höjs från dagens 2,0 procent av BNP till 2,5 procent. Förslaget, som diskuteras i en arbetsgrupp under finansminister Bosse Ringholms ledning, är ett sätt att få LO med på vagnen in i ett svenskt EMU-medlemskap.

Höjningen motsvarar drygt 10

miljarder kronor per år. Dessa pengar vill LO sätta av i en särskild buffertfond, eller stabiliseringsreserv som man nu helst vill kalla den.

Reserven eller fonden ska kunna användas som stötdämpare om och när Sverige hamnar i ekonomisk obalans. Det anses särskilt viktigt vid ett EMU-medlemskap, när varken kronan eller den svenska styrräntan längre finns till hands för att stabilisera ekonomin. I praktiken lär det

handla om höjningar eller sänkningar av moms och arbetsgivaravgifter.

Bakgrunden är LO:s kongressbeslut i september 2000: Ja till EMU förutsatt att ett strukturråd med buffertfonder inrättas.

I LO-styrelsens hemställan till kongressen skrev man så här: "Svenska buffertfonder; resurser som ligger utanför statsbudgeten och som kontrolleras av arbetsmarknadens parter i samverkan med staten."

Strukturrådet skulle bestå av arbetsmarknadens parter och staten och enligt LO-styrelsen ha makt att besluta över hur pengarna används: "Strukturrådet skulle dels fungera som en samsaltsyta för att utarbeta en gemensam uppfattning om landets situation, men också ges beslutanderätten i vilka lägen de nya instrumenten ska användas."

MEN DET BLIR vare sig fonder eller ekonomiskt råd enligt LO:s ursprungliga modell.

Den socialdemokratiska regeringen har sagt nej till tanken på att inrätta speciella buffertfonder och ett beslutande strukturråd.

Statens överskottsmål ska istället höjas till 2,5 procent, vilket ger tio miljarder kronor per år.

– Jag tycker att 2,5 procent är

en tillräcklig nivå. Förutsatt att medel avsätts under lång tid, säger LO:s ordförande Wanja Lundby-Wedin. Pengar måste reserveras och läggas på hög för att nyttjas i sämre tider.

Men överskottsmalet ska höjas oavsett om Sverige går med i EMU eller inte. Enligt Bosse Ringholm handlar det om att bygga upp ett starkare skydd för sysselsättningen och att parera för den kommande ökningen av andelen äldre i befolkningen.

STABILISERINGSRESERVEN, som ersatt det politiskt känsliga ordet "buffertfond", kommer att vara något annat än det LO-styrelsen lovade ombuden på kongressen 2000. Istället för av fackföreningarna kontrollerade buffertfonder som ligger utanför statsbudgeten, stramas tyglarna åt så att statens budget levererar ytterligare tio miljarder per år i överskott.

Detsamma kommer att ske med kravet på ett strukturråd. Från början skulle rådet bestå av arbetsmarknadens parter och staten och besluta om buffertfonden. Nu har LO ändrat sig till att "utöva inflytande över" budgetreserven. Bosse Ringholm betonar att besluten över finanspolitiken, och alltså även över dispositionen av ett utökat offentligt överskott, ska ligga hos regering och riksdag.

OM MAN SEDAN är smart och kallar en del av överskottet för "buffertfond" kanske det kan underlätta för LO:s extra representantskap den 22 april att konstatera att förutsättningarna för medlemskap är uppfyllda.

En fråga kommer att kvarstå obesvarad efter representantskapets möte. Svaret skjuter nämligen kompromissen mellan arbetarrörelsens två grenar i sank. Hur kan LO kan lita på att "buffertfonderna" kommer att finnas kvar i framtiden vid ett svenskt EMU-medlemskap? Moderaterna har ju lovat att riva upp beslutet om de vinner nästa val.

GÖSTA TORSTENSSON

BILD: LARS-ERIK HAKANSSON

LO-krav splittrar högern

MODERATERNA ÄR ensamma på jansidan att ta strid mot planerna på någon form av EMU-buffert. – Nu när fondsocialismen är på marsch igen får vi se vilka som är medlöpare och vilka som står emot, säger Bo Lundgren.

Lundgrens reaktion är "obergriplig", menar Svenskt Näringsliv, vars EU-expert Johnny Munkhammar tycker att regeringens förslag är "harmlös".

De andra borgerliga ja-partierna har reagerat på samma sätt.

– Regeringen vill ju att förslaget ska genomföras oavsett om vi går med i EMU eller inte, påpekar folkpartiets Karin Pilsäter,

som menar att långtidsprognoserna visar att det behövs ett högre överskott under en period.

Därför talar Pilsäter om en "snuttefilt för LO"; det är utformat för att LO ska kunna säga ja till EMU, men innebär ingen "fonsocialism". Kristdemokraterna för ett liknande resonemang.

MATS ODELL (KD) kallar Bo Lundgrens utspel "överilat".

– Bo Lundgren är fullständigt fel ute. Vi kommer aldrig att stödja några buffertfonder. Vad vi kan tänka oss är ett högre överskottsmål för den offentliga sek-

torn. Vi vill nämligen inte, till skillnad från moderaterna, att staten ska gå med underskott, säger Mats Odell.

Moderatledaren riktar däremot hård kritik mot vad han kallar "LO:s oblyga försök att använda euron som alibi för mer socialism".

– Folkpartiet, kristdemokraterna och Svenskt Näringsliv menar alldeles uppenbart att det bästa sättet att hantera frågan är att bagatellisera den, säger Bo Lundgren.

Han lovar också att göra valet 2006 till ett "löntagarfondsval".

GÖSTA TORSTENSSON

EMU-motståndare kritiska till "buffertfond"

"EN FIS I RYMDEN." "Närmast löjväckande." "Lite fernissa på ytan." Den kompromiss som en arbetsgrupp inom LO-ledningen och socialdemokraterna kommit överens om för att uppfylla LO-kongressens krav på buffertfonder om Sverige går med i EMU, får skarp kritik av ledande EMU-motståndare.

– Avsättningen till fonderna är en EMU-skatt. Det kan inte vara något annat, säger Sören Wibe, ekonomiprofessor och socialdemokratisk riksdagsman.

Wibe hävdar att de tio miljarderna ekonomiskt sett är av symbolisk betydelse.

– Tio miljarder per år är närmast löjväckande om man jämför med vad de störningar som vi varit utsatta för kostat. Om vi räknar på vad som behövdes vid den allvarliga ekonomiska krisen

Sören Wibe

gens Nyheter.

Fonderna syftar till att höja det så kallade överskottsmalet i de offentliga finanserna från 2 till 2,5 procent. Men fonder och överskottsmål är två helt olika saker, hävdar Carlén. Dessutom är fonder en alltför långsam väg när det börjar krisa i ekonomin. Och vad gör man när pengarna är slut?

– När pengarna är slut kvarstår alla problemen. Vill man fortsätta på den inslagna vägen måste man sänka lönerna. Det slår sönder kollektivavtalssystemet och de fackliga förhandlingarna, säger han.

ENLIGT STEFAN CARLÉN är möjligheten att ändra växelkursen, vilket inte går med ett EMU-medlemskap, både effektivare och snabbare.

– Om man tror att man kan lura LO-förbundens medlemmar att det är tryggt att gå in i EMU med sådana här buffertfonder så har man inte stort förtroende för de medlemmar man säger sig representera. Detta är en bestraffning som skapar mindre redormutrymmer, menar Stefan Carlén.

MILJÖPARTIETS SPRÅKRÖR Peter Eriksson tror heller inte på fonderna. Han anser att regeringen nu avslöjar sig.

– Förslaget visar att regeringen erkänner riskerna med EMU och faran för jobben i framtiden. Men tio miljarder om året är för lite. Det är en fis i rymden, säger Peter Eriksson till TT.

GÖSTA TORSTENSSON

Myter och fakta om EMU

"Den gemensamma valutan [...] erbjuder en större marknad med allt vad det innebär av ökad handel och hårdare konkurrens. Effekten torde bli ökad tillväxt – ju fler euromedlemmar desto starkare tillväxteffekter."

Gunnar Lund, EMU-minister (s)
Dagens Industri 10 mars 2003

SVERIGE BÖR GÅ MED I EMU eftersom det stimulerar handeln och tillväxten. Så lyder det ekonomiska paradargumentet bland dem som förespråkar ett svenskt inträde i valutaunionen. Men argumentet håller inte. Tidningen Affärsvärlden har granskat utvecklingen sedan den 1 januari 1999, när EMU startade, till 2002. Under den tiden har EMU-ländernas handel sinsemellan inte ökat snabbare än vad handeln har ökat med länderna som står utanför unionen.

För det stora flertalet EMU-länder är det till och med tvärtom: handeln med länder utanför EMU har ökat snabbare än den med andra EMU-länder. Jämför man utvecklingen över tiden finner man ännu mindre belägg för att EMU skulle betyda särskilt mycket för utrikeshandeln. Både export och import ökade långsammare under 1999-2002 än under perioden 1996-1998. Affärsvärlden summerar: "Det finns inga belägg för att den svenska handeln skulle ta fart för att vi går med i EMU."

EN VARIANT AV ARGUMENT om att valutaunionen leder till ökad export är att den underlättar för företag som handlar med euroländer. De slipper besväret att hantera en annan valuta, och de riskerar inte att förlora pengar om växelkursen förändras. Men att slippa osäkerhet om växelkurserna har uppenbarligen inte betytt särskilt mycket i praktiken enligt Affärsvärldens undersökning. Inte heller de studier som EMU-utredningen tog del av visar att det finns något som stödjer att utrikeshandeln påverkades av växelkursfluktuationer. Stora företag hanterar redan många olika valutor och kommer att göra det även i framtiden. De brukar dessutom teckna speciella försäkringar mot växelkursrisker, så kallade terminssäkringar.

För vissa mindre företag kan det säkert vara en svårighet att hantera flera valutor. Man ska dock veta att de flesta små företag inte bedriver någon handel med utlandet. Andra företag handlar främst med länder utanför euroområdet som Norge.

HANDELN MED EU HINDRAS inte av att vi står fria från euron. Många av våra handelspartners ligger också utanför eurozonen. Av den svenska exporten går omkring 55 procent till EU, men mindre än 40 procent till euroländerna. Av Sveriges fem största handelspartners är bara en, Tyskland, ett euroland. De andra, USA, Norge, Danmark och Storbritannien, har inte euron. Den andel av Sveriges export som går till EU-området sjunker långsamt. 1995, vårt första år i EU, gick omkring 60 procent av vår export till andra länder i unionen, sedan dess har andelen sjunkit till 55 procent.

Sveriges möjlighet att exportera påverkas inte av euron.

Däremot kan exporten drabbas om vi inte längre kan anpassa vår växelkurs till den ekonomiska verkligheten i vårt eget land.

GÖSTA TORSTENSSON

Stefan Carlén

1992 rörde det sig snarare om 300 miljarder kronor, säger han till Dagens Nyheter.

HANDELS FÖRBUNDSEKONOM Stefan Carlén har heller inte mycket till övers för regeringens fondförslag. Det är mest lite fernissa på ytan, anser han.

– Räknat i EMU-termer motsvarar tio miljarder kronor ungefär en procents skillnad i växelkursen kronan och euron. Det är vad valutorna kan skilja sig under en dag. Under de fyra år som kronan och euron levt sida vid sida har växelkursen varierat mellan 20 procent mellan högsta och lägsta nivå, säger han till Da-

EU:s gemensamma utrikespolitik ligger i grus och spillror

GEORGE BUSH OCH Tony Blair har, i strid mot folkrätten, inlett ett militärt angrepp mot Irak utan stöd i FN:s säkerhetsråd.

Det amerikanska utrikesdepartementet har tillkännagivit en lista med 45 länder som bildat en krigskoalition med USA. Listan återspeglar splittringen inom Nato och EU.

Av Natos 19 medlemmar återfinns bara 10 på listan. Endast en tredjedel av EU-medlemmarna (5 av 15) har slutit upp bakom USA, medan 10 av de 13 länder som är officiella kandidater till EU finns med.

Trots att det gått mer än tio år sedan EU-länderna i Maastrichtfördraget slog fast att unionen skulle bygga en gemensam utri-

kes- och säkerhetspolitik visar det sig åter att medlemsstaterna drar åt olika håll när ett "skarpt läge" uppstår.

Det senaste decenniets internationella kriser har blottat EU:s oförmåga att enas om en gemensam linje. Skillnaden den här gången är att splittringen är så djup och så offentlig.

På ena sidan Tony Blair, José Maria Aznar och Silvio Berlusconi, som förbehållslöst försvarar USA:s krig i Irak. På den andra sidan Jacques Chirac och Gerhard Schröder som lika hårt fördömer kriget.

Drygt tio års arbete för att förse EU med en gemensam utrikes- och säkerhetspolitik ligger mer eller mindre i spillror efter

en månads internt gräl om och i så fall när Irak ska anfallas.

Frankrike vill skapa ett EU relativt självständigt gentemot USA. Den särskilda atlantiska gemenskapen mellan USA och Storbritannien har alltid ifrågasatts i Frankrike, oavsett vem som regerat. Vita huset ska inte bestämma över Europa.

EU SPLITTRAS AV Irakkrisen. Möjligtvis blir det inte ohjälpligt. Men att nu nämna begreppet gemensam utrikespolitik kan bara framkalla generade leenden. När den brittiske premiärministern vänder sin krigskritiska hemmaopinion genom att skylla Irakkriget på Frankrike, då skakas också själva fundamentet för

EU-samarbetet – tilliten medlemmarna emellan. Liksom när den tyske kanslern går på gång i absoluta ordalag tar avstånd från de amerikansk-brittiska krigsplanerna. Bitterheten är stor mellan de forna allierade, och lär bli större om kriget i Irak leder till förluster.

DEN DJUPA INTERNA söndringen mellan EU-regeringarna i Irakpolitiken blottar att fördragets ambitioner om att medlemmarna "aktivt och förbehållslöst" ska stödja EU:s utrikes- och säkerhetspolitik "i en anda av lojalitet och ömsesidig solidaritet" fortfarande mest är tomt prat när det verkligen gäller.

Det blir inte lättare med tio nya medlemsländer. Inte för att det blir tio nya åsikter. Men det blir nya koalitionsmonster. Det kan man se redan i Irakfrågan där länder som Polen, Ungern och Tjeckien går ihop med Spanien och Storbritannien.

Under många år har det speciella förhållandet mellan Frankrike och Tyskland varit drivkraften i det europeiska supermaktsbygget.

Men de kan inte längre ta för givet att de övriga EU-länderna automatiskt ska ratificera deras inbördes överenskommelser som ledstjärna för den gemensamma politiken.

Detta är i synnerhet fallet när deras målsättning är att upprätta ett "alternativ" till den amerikanska säkerhetspolitiken.

EU:S UTVIDGNING med ett antal central- och östeuropeiska länder kommer att förstärka motståndet mot fransk-tyska initiativ i den riktningen. Frankrike och Tyskland kan inte kan dominera ett EU med tjugofem eller fler medlemmar på samma sätt som tidigare. I synnerhet inte med dess ofta starkt USA-vänliga framtida medlemmar. Tio av 13 kandidatländer har ställt sig bakom den angloamerikanska krigskoalitionen.

GÖSTA TORSTENSSON

BILD: LARS-ERIK HAKANSSON

BILD: LARS-ERIK HÅKANSSON

Irakkriget blockerar EU:s militärstyrka?

EU:S SPLITTRING i Irakkrisen kan på sikt drabba unionens militära styrka. Medlemsländernas försvarsministrar är dock inställda på att fortsätta arbetet med att få styrkan på fötter.

Försvarsministrarnas möte den 15 mars i en badort utanför Aten var tänkt att helt handla om uppbyggnaden av krishanteringsstyrkan. Men halva tiden ägnades åt Irak. Inget nytt framkom; EU:s splittring i frågan upprepades.

Samförstånd rådde dock om att arbetet med krishanteringsstyrkan måste fortsätta. Målet är att EU inom 60 dagar ska kunna inleda en militär operation med upp till 60.000 man i syfte att intervensera i krishärdar även utanför Europa. I maj ska EU-länderna lämna nya bidrag till styrkan. Stora brister finns som tar år att avhjälpa. Till exempel fattas transportflyg och tillgång

till satellitspaning.

Oro finns i EU att medlemsstaterna satsar alldeles för lite pengar på försvar och för att Europa teknologiskt ligger långt efter USA. Ett förslag är att EU-länderna gemensamt finansierar inköp av militär utrustning. En annan tanke är att inrätta en europeisk försvarsmaterielbyrå. Ytterligare en idé är att tillåta att pengar tas från EU:s budget till forskning för militära ändamål.

KRISHANTERINGSSTYRKAN förutsätter också att EU-länderna snabbt kan fatta gemensamma utrikespolitiska beslut. Oenigheten när det gäller Irak har dock skapat stora frågetecken kring den förmågan.

I EU:s framtidskonvent diskuteras att slopa kravet på enighet när beslut om militära insatser ska fattas.

EVA-BRITT SVENSSON

Chirac läxade upp kandidatländerna

EU:S KANDIDATLÄNDER fick inte vara med på EU:s Iraktoppmöte den 17 februari. EU:s ordförandeland Grekland tvingades meddela kandidatländernas regeringschefer att de inte var välkomna till Bryssel, trots att de tidigare samma dag fått en inbjudan att delta.

Frankrike, Tyskland och Belgien ansåg att det var den brittiske premiärministern Tony Blair som hade framtvingat inbjudan till kandidatländerna för att få bättre stöd för sin USA-vänliga linje vid toppmötet.

De 13 kandidatländerna slöt dagen efter toppmötet upp bakom EU:s Irakdeklaration vid ett möte i Bryssel. Mötet överskuggades dock av Jacques Chiracs försök att lägga munkavle på kandidatländerna.

DET DEN FRANSKE presidenten hade retat upp sig på var att hela raden av blivande EU-medlemmar och ytterligare några länder gett sitt helhjärtade stöd till USA i konflikten kring Irak. Först valde tre av dem att signera samma proamerikanska brev som fem EU-stater undertecknade i slutet av januari, sedan skrev alla övriga kandidatländer under ett likalydande brev några dagar senare.

Jacques Chirac menade att

kandidatländerna borde ha hållit tyst och inte ställt sig bakom USA:s politik. Han sade att kandidatländerna hade uppträtt "barnsligt och oansvarigt", "varit ouppfostrade" och att de hade "missat tillfället att hålla tyst".

Chirac sade vidare att kandidatländerna borde tänka på att de ännu inte blivit accepterade som nya medlemmar eftersom EU-ländernas parlament ännu inte hade godkänt deras medlemskap. Det räcker med att bara ett parlament säger nej för att stoppa hela utvidgningsprocessen, påpekade Chirac.

MEN CHIRAC FICK mothugg från flera av kandidatländerna. Den polske utrikesministern Włodzimir Cimoszewicz sade att Polen inte kommer att vika från USA:s sida. Den tjeckiske premiärministern Vladimir Spidla sade att Tjeckien självt bestämmer sina ställningstaganden.

Den brittiske premiärministern Tony Blair tog i ett uttalande från London kandidatländerna i försvar och deklarerade att de måste få uttrycka sin åsikt.

– Kandidatländerna får inte bli tystade. De har lika stor rätt att yttra sig som Storbritannien och Frankrike eller vilket annat land som helst i EU, sade Blair.

GÖSTA TORSTENSSON

USA buggade EU:s högkvarter?

EU:S HÖGKVARTER I Bryssel, ministerrådets byggnad Justus Lipsius, har under flera år utsatts för buggning, dvs. telefonavlyssning. Upptäckten gjordes vid en rutinkontroll i slutet av februari, men har hållits hemlig. Utrustningen var installerad på ett sätt som sannolikt bara kan ha gjorts i samband med att den jättelika fastigheten byggdes i början av 90-talet. Det skulle betyda att avlyssningen pågått under lång tid.

Ministerrådets personal uppträckte först avlyssningsapparat i byggnadens telefonväxel. Där efter hittades även installationer i telefonledningarna hos en rad EU-länders delegationsrum. Dessa linjer används för känsliga telefon- och datakontakter med hemländerna och konsultationer med regeringarna inför förhandlingarna med andra länder.

Avlyssningen riktades mot flera länder. Bland dem finns Tyskland och Frankrike. Sverige till-

BILD: LARS-ERIK HÅKANSSON

hör däremot inte de drabbade.

Enligt den franska tidningen Le Figaro, som först avslöjade buggningen, skulle den nu pågående utredningen ha visat att det är USA som ligger bakom avlyssningen. Talesmän för ministerrådet och den belgiska polisen dementerar den uppgiften.

Avlyssningsapparaturen är dock så pass avancerad att bara ett begränsat antal länder antas kunna ligga bakom.

EVA-BRITT SVENSSON

EMU kräver ändrad grundlag

– men lagändringar blir aktuella först efter folkomröstningen

INTE NÖDVÄNDIGT, men önskvärt. Så ser statsrådet Gunnar Lund på EU:s krav om att anpassa svensk grundlag till EMU.

Kraven har formulerats i upprepade rapporter från Europeiska centralbanken (ECB) och från EU-kommissionen. De två myndigheterna anser inte att det framgår tillräckligt tydligt i regeringsformen vem som har sista ordet om penningpolitiken, och vem som har ansvar för sedelutgivningen. Dessutom bör tryckfrihetsförordningen anpassas till de sekretessregler som gäller för ECB.

Såväl riksdagens EU-upplysning som finansdepartementet svarar vid en första förfrågan att Sverige inte behöver genomföra ytterligare grundlagsändringar för att tillgodose EMU-krav.

Men efter upprepade påståtningar med hänvisning till vad ECB menar, kommenterar biträ-

dande finansminister Gunnar Lund:

– Vi har genomfört vissa grundlagsändringar tidigare, men om det blir ett ja i folkomröstningen så blir det aktuellt igen. Det är inte nödvändigt, men önskvärt att vi gör en retuschering, säger han.

Är du så enig i ECB:s och EU-kommissionens värdering att Sverige inte uppfyller de juridiska kraven på EMU-medlemskap?

– Man får nyansera bilden. Om vi ser till sedelutgivningsmonopolet så är det fullt möjligt att gå med i EMU utan en lagändring, därför att EG-rätten tar över svensk lag där. Men så säger jag – och det är också regeringens hållning – att det vill vara naturligt att ajourföra regeringsformen med EMU-medlemskapet, svarar Gunnar Lund.

I tyska och danska domstols-

prövningar har man kommit fram till att EG-rätten inte är överordnad den nationella konstitutionen.

Står EG-rätten också över svensk grundlag?

– I den här frågan som vi har diskuterat utförligt med juristerna har vi i regeringen nått fram till den här hållningen.

SÅ EG-RÄTTEN STYR även tryckfrihetsförordningen?

– När vi nu genomför en folkomröstning, och om vi får ett ja, och vi i så fall blir EMU-medlemmar så blir de faktiska förhållandena ganska okomplicerade.

Och så ska tryckfrihetsförordningen anpassas till ECB:s krav om sekretess?

– ECB har kommit med ytterligare några krav förutom sedelutgivningen som det kan bli aktuellt att titta på, men det blir

det först när vi känner omröstningsresultatet.

Egentligen ska väl Sverige genomföra de grundlagsändringarna också om resultatet blir ett nej. Det hävdar i varje fall ECB.

– Det är väl närmast ett hypotetiskt resonemang. Om folkomröstningen skulle resultera i ett nej så är det nog inte den viktigaste frågan att ta fatt i, säger Gunnar Lund.

Sverige kan tidigast vara formellt EMU-klart efter ECB:s önskemål efter valet 2006, då grundlagsändring kräver två riksdagsbeslut med mellanliggande val.

Gunnar Lund har, efter att ha besvarat frågorna om grundlagsändring, sagt att Sverige kan gå med i valutaunionen 2006 om det blir ett ja i folkomröstningen. Regeringen har tidigare haft 2005 som ett möjligt inträdesår.

STAFFAN DAHLLOF

Småländer får mindre makt i ECB

STORA LÄNDER SKA få större inflytande än små i den europeiska centralbanken ECB.

ECB-rådet vill ”effektivisera” centralbankens beslutsformer och har presenterat en rekommendation till EU:s ministerråd med förslag till nya röstregler.

Om vi går med i EMU flyttas alla beslut om penningpolitiken till Europeiska centralbanken, ECB. Varannan torsdag träffas de tolv euroländernas centralbankschefer och de sex ledamöterna i ECB:s verkställande ledning (direktionen) i Eurotower i Frankfurt.

De 18 medlemmarna i ECB-rådet går igenom det ekonomiska läget och beslutar om räntan ska höjas, sänkas eller förbli oförändrad. I det nuvarande systemet har varje euroland och de sex i direktionen en röst vardera och räntan bestäms med enkel majoritet.

ECB-rådet vill nu i stället införa ett rotationssystem som bygger på att alla länder ska de-

BILD: LANS-ERIK HÅKANSSON

las in i grupper. Rösträtten ska rotera i ett system där man tar hänsyn till storleken på landets bruttonationalprodukt och finansiella sektor. Dock kvarstår rätten att närvara på samtliga möten och rätten att yttra sig.

SÅ LÄNGE ANTALET EMU-länder understiger 22 ska det finnas två grupper, en grupp som består av de fem största länderna i EMU-

området och en grupp där resten av länderna finns med.

Den första gruppen ska få dela på fyra röster. Den andra gruppen ska få dela på elva röster.

På det sättet får de största länderna per automatik ett större inflytande än små länder, och detta övertag blir större ju fler länder som kommer med i EMU.

Om antalet medlemsländer i EMU blir 22 eller fler ska man i stället dela in länderna i tre grupper. Den första gruppen ska fortfarande bestå av de fem största länderna som får dela på fyra röster. Den andra gruppen ska utgöra hälften av de länder som är med i EMU. Om alla de nuvarande 15 EU-länderna och de blivande 10 EU-länderna kommer med i EMU, kommer den andra gruppen att bestå av 13 länder. Denna grupp får dela på åtta röster. Den tredje gruppen, med de minsta länderna, får dela på tre röster. Denna

grupp kommer att bestå av sju länder om och när EU har 25 medlemsländer.

DEN FÖRESLAGNA reformen av röstreglerna medför att de stora medlemsländerna stärker sin ställning på de andra medlemsländernas bekostnad. Samtliga länder kommer att vara med och rotera, men de större länderna får rösta oftare än de mindre.

Det innebär att till exempel Tyskland har 80 procents chans att få vara med och rösta, medan Sveriges chanser ligger runt 57 procent. Länderna i den tredje gruppen skulle förlora sin rösträtt under nästan två tredjedelar av mötena.

Direktionen ska som i dag ha sex röster. Direktionen och de fem största länderna behöver därmed bara få med sig en röst från de övriga länderna för att vinna en omröstning, eftersom besluten tas med enkel majoritet.

GÖSTA TORSTENSSON

EMU-tidtabellen glömmmer grundlagen

Anslutning till EMU handlar inte enbart om ekonomiska anpassningar. Det krävs också en rad ändringar av såväl grundlag som vanlig lag, liksom av riksbankens stadga. Delvis har detta redan skett.

Redan i samband med valet 1998 genomfördes två EMU-anpassade grundlagsändringar. Riksbanken gjordes oberoende och riksbankschefer oavsättlig. Däremot genomfördes märkligt nog ingen ändring av riksbankens monopol på mynt- och sedelutgivning.

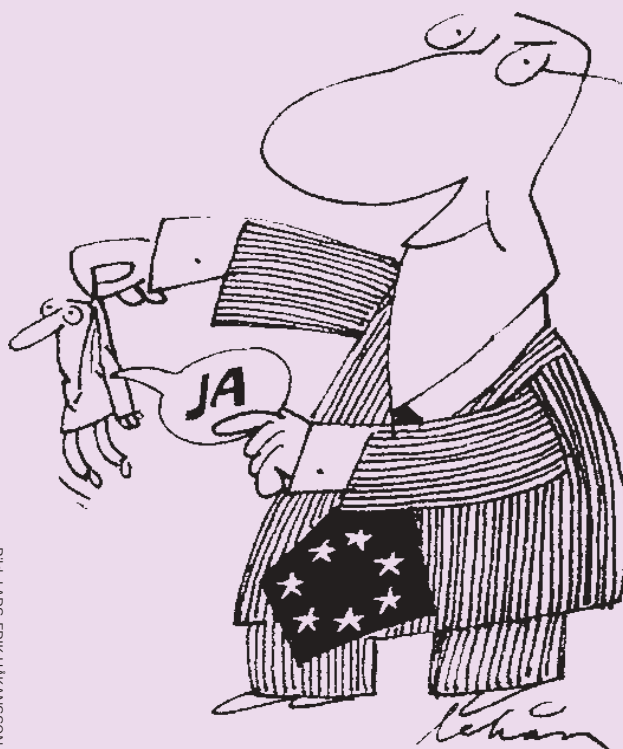
Inte heller i samband med att en rad andra, hett omdebatterade, ändringar av grundlagen för att möjliggöra ökad EU-makt över Sverige genomdrevs i samband med valet 2002, berördes riksbankens penningmonopol. Orsaken påstås ibland vara att jurister inom finansdepartementet anser att någon ändring inte behövs eftersom EU:s fördrag ändå tar över all svensk grundlag. Men då behövs ju inga grundlagsändringar.

Europeiska centralbanken, ECB, har en annan uppfattning. Den hävdar att det trots alla företagna ändringar av svensk grundlag för att anpassa den till EU krävs ändring av ytterligare tre paragrafer innan Sverige kan bli EMU-medlem:

Regeringsformen, 9 kap 12 par, och riksbankslagen 1 kap 2 par, säger inget om ECB:s befogenheter inom penningpolitiken, vilket måste ske.

Regeringsformen, 9 kap 13 par, och riksbankslagen, 5 kap

BILD: LARS-ERIK HÅKANSSON

1 par, stadgar om riksbankens ensamrätt att utge sedlar och mynt. Det måste ändras så att ECB:s behörighet erkänns.

I regeringsformen, 9 kap 11 par, och riksbankslagen, 7 kap 1 par, och i lagen om valutapolitik fastställs regeringens och riksbankens befogenheter när det gäller valutapolitiken. Det räcker inte, här måste till en förändring så att EU-rådets och ECB:s behörighet enligt artikel 111 i EG-fördraget erkänns.

Dessutom måste Sverige ändra sina lagar om allmänna handlingars offentlighet och sekretess så att de inte medger "överträdelser av ECB:s regler om konfidentialitet". Den grundlagsfasta offentlighetsprincipen kommer alltså inte att gälla för EMU.

Den svenska kampen för of-

fentlighet och insyn i EU har inte varit särskilt framgångsrik. Vissa allmänna principer, fulla av vackra ord, har införts i fördraget. Men samtidigt har man överlåtit åt EU:s olika institutioner att själva utforma tillämpningsreglerna, vilket lett till att det mest "bidde en tumme".

Journalistförbundet har konstaterat att det inte har blivit lättare att få ut handlingar i EU sedan de nya regler som svenska EU-politiker skrutit med införts. Eftersom offentlighetsprincipen ingår i tryckfrihetsförordningen, som har grundlagskaraktär, kräver anpassning till ECB:s sekretessregler grundlagsändring.

Sammanlagt krävs från EU-sidan inte mindre än fyra grundlagsändringar för att Sverige ska kunna bli medlem i EMU. Eftersom grundlagsändring kräver två likalydande riksdagsbeslut

med mellankommande ordinarie riksdagsval, kan det andra och definitiva beslutet om de nödvändiga grundlagsändringarna fattas först efter riksdagsvalet 2006.

Rimligen blir då första möjliga datum för svenskt medlemskap den 1 januari 2007. Mot den bakgrunden är det svårt att förstå hur Göran Persson kan prata om betydligt tidigare datum. Inte heller EMU-minister Gunnar Lund mer försiktiga spådom om 2006 håller, om man inte menar att man ska driva fram en anslutning en eller två månader före årsskiftet 2006-2007.

Planerar man faktiskt att strunta i grundlagsändringarna och hoppas att EU-sidan accepterar att EU-lagstiftningens företrädare framför svensk lag, också grundlag, har löst problemet. Men varför kräver i så fall ECB att Sverige ska göra dessa grundlagsändringar?

Det är svårt att låta bli att ana ugglor i mossen. Handlar det om att försöka dölja att en EMU-anslutning faktiskt strider mot svensk grundlag? Hoppas man att EU ska se genom fingrarna med saken och låta Sverige bli EMU-medlem utan grundlagsändring före medlemskapet, bara den genomförs efteråt, när frågan redan är avgjord i en folkomröstning? Tänker regeringen lägga förslag om grundlagsändring efter folkomröstning?

PER GAHRTON
EU-parlamentariker (mp)

Lyckad kampanjupptakt i Stockholm

FOLKRÖRELSEN FICK EN lyckad kampanjupptakt i Södra Latins välbesökta gymnasium den 1 mars. I ett bejublat framträdande sopade artisen Ronny Eriksson bokstavligen rent hus med EMU-etablissemang. Folkrörelsen ordförande Ingela Mårtensson och EU-parlamentarikern Jonas Sjöstedt redovisade pedagogiskt och klart nej-sidans och ja-sidans argument inför EMU-omröstningen.

Kjell Dahle från Nei till EU i Norge och Lave Broch från Folkbevaegelsen mod EU i Danmark var särskilt inbjudna. De ingöt entusiasm i åhörarna genom att berätta hur deras länder vunnit folkomröstningar.

DANMARK ÄR DET enda land som hittills fått rösta om EMU och då vann man. Norge har vunnit två omröstningar om EU-medlemskapet.

Bägge framhöll att deras länder inte förlorat något ekonomiskt efter dessa omröstningar. Istället är det EMU-länder som Tyskland, Frankrike, Portugal och Irland som har stora problem med sina centralbankstyr-

da ekonomier.

Dahle betonade att det var viktigt att bygga breda allianser.

– Uteslut bara personer och organisationer med rasistiska åsikter i nätverksbyggande. Detta betyder att man inom nej-sidan ibland måste kunna samarbeta med personer och organisationer, som man på det personliga planet kanske inte gillar. Och för småpartierna räcker det inte med 5 procent denna gång. Nu är det mer än 50 procent som gäller, sade han.

DAHLE FRAMHÖLL OCKSÅ att man inte skall godta ja-sidans argumentation att det inte finns något alternativ till EMU. Se på Danmark och Norge som har vunnit sina omröstningar. Och vad är demokrati utan alternativ, frågade han retoriskt. Han varnade också för att ensidigt svara på massmediautspel. Då riskerar kampanjen att bli defensiv. Sätt istället upp en egen dagordning och se till att ni träffar folk i deras vardagsliv, var ett av Dales många goda råd.

Lave Broch betonade även han vikten av stor politisk bredd

Ronny Eriksson sopade rent hus med EMU-etablissemang på kampanjupptakten i Stockholm

i nätverksbyggande från vänster till höger. För Danmark var det viktigt när Jyske Banks direktör gick ut offentligt och sade nej till EMU, senare också till EU-militär och kritiserade EU:s byråkratiska regelverk. Detta skapade oro på ja-sidan.

LAVE BROCH TIPSADE också om att uppmärksamma välkända personer som har gått från ett ja till EU till ett nej till EMU. Det väckte t.ex. stor uppmärksamhet när Danmarks Ulf Dinkelspiel, chefsförhandlaren Ivar Norgaard gjorde just detta.

Broch varnade för manipulerande opinionsmätningar, och rekommenderade att Folkrörelsen om möjligt gör egna undersökningar. En sådan som Folkebevaegelsen nyligen beställt visa-

de att 70-80 procent av danskarna är emot den EU-grundlag som nu diskuteras i EU-konventet.

MELLAN FÖREDRAGEN underhöll Hasse Nilsson från Lärarförbundet med EU- och EMU-kritiska sånger till pianoackompanjement. Kampanjupptakten avslutades med att det ungdomliga och jazzinspirerade bandet Red Pepper fick kraftiga applåder för sin repertoar. När vi som var där lämnade aulan tänkte vi nog på Kjell Dahles råd. En folkomröstning innehåller ett stort mått av psykologi. Vi måste tro på att vi vinner den 14 september. Den känslan fick vi alla efter denna väl genomförda kampanjupptakt.

JAN-ERIK GUSTAFSSON

EMU-folkomröstningen handlar inte bara om huruvida Sverige ska skrota kronan och införa euron som valuta. EMU är en mycket större fråga än så. EMU är det viktigaste verktyget för att driva på den politiska centraliseringen och göra EU till en stat. Det behövs en stark folkrörelse för att vinna folkomröstningen om EMU. Därför; bli medlem i Folkrörelsen Nej till EU. Det är bara tillsammans vi kan förändra något. Folkrörelsen Nej till EU, Heurlins Plats 11, 413 01 Göteborg. Tfn: 031-701 01 77. E-post: fneu@algonet.se.

**Stöd kampen
mot EMU!
Ge ett bidrag på
pg. 646 14 78-7**

Dalanätverket mot EMU är bildat

PÅ DALANÄTVERKET MOT EU:s träff i Falun i januari togs beslut om att bilda Dalanätverket mot EMU.

Dalanätverket mot EU består av ett drygt tiotal organisationer som är motståndare till EU. Genom att ta initiativ till bildandet av Dalanätverket mot EMU hoppas träffen att stärka nej-sidan i Dalarna inför EMU-folkomröstningen. En styrelse för nätverket är under bildande.

Träffen beslöt att Dalanätverket mot EMU inte ska ha någon inträdesavgift. De organisationer och enskilda som önskar delta i arbetet för en seger i folkomröstningen om EMU är välkomna.

DALANÄTVERKET MOT EMU ska inte ta över organisationers och enskildas arbete, utan uppgiften är snarare koordinerande. Uppgiften är att samordna aktioner och aktiviteter, samt vara ett forum för kontakt och diskussion.

Dalanätverket mot EMU beslöt att ge ut ett gemensamt flygblad. Nätverket ska också verka för att kontaktnätet byggs ut i Dalarna för att befrämja att information kan nå så många

som möjligt. Tanken är att de olika organisationerna och enskilda ska få ansvar för olika arbetsplatser och bostadsområden. Nätverket kommer också att besöka olika marknader i Dalarna.

I diskussionen på träffen kom flera förslag upp, bland annat att komma ut på skolor, invandrar- och pensionärsföreningar, samt att försöka nå dalafjällsturisterna under sportlovs- och påsklovsveckorna.

En debatt är planerad i Falu Folkets Hus den 15/4 inom ramen för ett tvärpolitiskt samarbete Café Fritt Forum, där nätverket samarbetar med ett antal övriga organisationer.

P-O TELLANDER

Folkrörelsen har öppnat en ny hemsida på nätet.

Adressen är:

www.nejtillemu.se

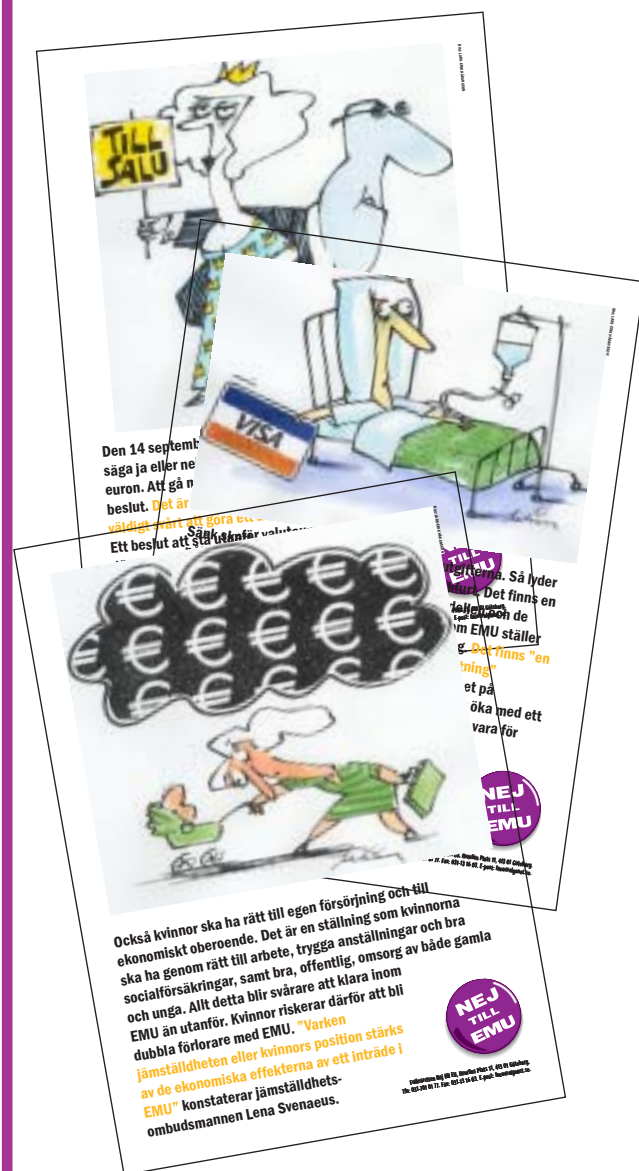
Rikskansliet i Göteborg har nya öppettider:

Måndag – Fredag 10-15

Onsdagar även 17-19

Ny EMU-utställning

Nu är den färdig. Folkrörelsen Nej till EU:s utställning om EMU. Den består av 16 plancher i A3-format med texter om olika aspekter på EMU-frågan och träffsäkra teckningar av Lehån. Utställningen är tänkt att användas på exempelvis skolor och bibliotek. Till utställningen finns det en 20-sidig katalog i A5-format. Såväl katalogen som utställningen är gratis (förutom frakten). Beställningar görs från rikskansliet: Folkrörelsen Nej till EU, Heurlins Plats 11, 413 01 Göteborg. Tfn 031-701 01 77. E-post fneu@algonet.se.

Linus Hammar: Låt inte EU:s flotta förstöra fisket i Senegal

För en tid sedan visade SVT hur EU:s fiskebåtar sopade rent hav utanför Senegals kust. De senegalesiska fiskarna kunde från stranden se hur gigantiska fartyg var och en på några dagar drog upp vad de själva fiskade upp på ett år med sina kanoter. Och då är fisket ingen liten bisyssla i Senegal utan den huvudsakliga proteinkällan och dessutom en stor export.

Nu har invånarnas fångster sjunkit till en femtedel, proteinbrist och arbetslöshet breder ut sig. Fiskeflottorna från EU har köpt fiskerättigheten från den senegalesiska regeringen och är därmed fullt berättigade till fisket. En brittisk talesman för EU försvarar handlandet med orden:

– Det europeiska folket efterfrågar nu efter galna ko-sjukan vitt kött som fisk och kyckling. Våra egna fiskevatten kan bara leverera 60 procent, så vi måste åka någon annanstans.

Svensk-danska Arla använder

EU-bidrag till att dumpa mjölkpriserna i Dominikanska republiken så att tusentals bönder slås ut. Arlas ledning hänvisar helt enkelt till företagsekonomi.

Världsbanken tvingar Senegal och andra afrikanska länder att privatisera sitt vatten. Ett franskt jättebolag kan då bokstavligen

sätta hänglås på brunnarna och höja priset på dricksvattnen med 70 procent. Detta ska främja marknadsekonomi, och sker med EU:s välsignelse.

Är detta världen man vill skapa? Ska vi goda européer sedan skicka lite bistånd och kanske några FN-trupper och sedan sova gott?

En gång i tiden lovades det att Sverige skulle gå med i EU för att påverka och driva Europa framåt. Kanske kunde man börja med att se över sina jordbruks- och fiskesubventioner? Åtminstone om det finns intresse av ett civiliserat och inte bara produktivt Europa?

LINUS HAMMAR, Göteborg

Lars Handegård: EMU begränsar demokratin

Det finns allvarliga ekonomiska risker med EMU. Men det allvarligaste är att EMU begränsar vår demokrati.

En grundläggande demokratisk rättighet är att folk genom allmänna val har rätten att besluta om hur samhället ska utformas.

Därtill hör rätten att påverka den ekonomiska politiken.

Ett medlemskap i EMU innebär att vi avser oss den rätten,

eftersom den ekonomiska politiken inom euroområdet redan är fastlagd i EU:s fördrag (grundlag).

Att EMU är konstruerat på det viset är ytterst medvetet. Grundlagarna finns för att det som skrivs in där ska vara väldigt svårt att förändra. På det sättet har man skyddat den ekonomiska politiken från demokratiskt inflytande.

Dessutom är de som styr den

Europeiska centralbanken, ECB, förbjudna enligt lag att ta instruktioner av folkvalda.

De sex personer som sitter i bankens styrelse kan i princip inte avsättas, annat än av sig själva.

Dessutom kan de inte väljas om, eftersom det skulle kunna få dem att bry sig om vad folk tycker om dem.

LARS HANDEGÅRD
Smedjebacken

EU:s nya grundlagar

Den 1 februari trädde Nicefördraget i kraft. Den nya boken "Europeiska unionens grundlagar – efter Nice" innehåller EU:s grundlagar (Romfördraget och Maastrichtfördraget) med de förändringar av texterna som Nicefördraget medför. Ett måste för varje Nej till EU-aktivist. Boken är på 134 sidor och kostar 100 kr (plus frakt). Beställ på tfn 08-771 43 79 eller e-post gaustaforlag@hotmail.com.

Posttidning B

Avsändare:
Kritiska EU-fakta
Heurlins Plats 11
413 01 Göteborg

galleriet/JULIE LEONARDSSON

